

De economische en budgettaire effecten van het 5-miljard-pakket

Het 5-miljard-pakket (a) heeft gevolgen voor de Nederlandse economie en de overheidsfinanciën. Voor 2016 is het pakket aangepast. Zo is incidenteel 0,5 mld euro voor het Lage Inkomensvoordeel (LIV) dat pas in 2017 in kan gaan, aangewend voor een eenmalige verhoging van zorg- en huurtoeslag en ouderenkorting (zie bijlage 'beleidsuitgangspunten'). Het pakket stimuleert de economische groei in 2016 en latere jaren. Daarnaast heeft het pakket gevolgen voor de structurele werkgelegenheid en de inkomensongelijkheid.

Onderstaande tabel laat de macro-economische effecten zien van het pakket belastingmaatregelen. Deze zijn berekend met het model Saffier-II (b). Door het hogere besteedbaar inkomen groeit de consumptie van huishoudens met 0,6% meer in 2016 en met 0,7% meer in 2017. Doordat de vraag naar goederen en diensten stijgt, nemen de investeringen van bedrijven ook toe. Het bbp groeit in 2016 met 0,2% extra en in 2017 met 0,3%. De lagere loonbelasting leidt tot een licht lagere contractloonsstijging en arbeidsinkomensquote, omdat op korte termijn werknemers eerder geneigd zijn om bij loononderhandelingen akkoord te gaan met een gematigder loonsstijging. Door de hogere productie neemt de werkgelegenheid toe, maar omdat het pakket ook leidt tot een hoger arbeidsaanbod, blijft de werkloosheid op korte termijn per saldo vrijwel ongewijzigd. Het EMU-saldo verslechtert met 0,6%-punt in beide jaren; ruim 4 mld euro.

Macro-economische effecten van het 5-miljard-pakket, effect op jaarlijkse groei en niveaus

	2016	2017
	in %	
Volume bestedingen		
Bruto binnenlands product	0,2	0,3
Consumptie huishoudens	0,6	0,7
Investeringen bedrijven	0,3	0,7
Lonen en prijzen		
Contractloon marktsector	-0,2	-0,2
Consumptieprijzen	-0,1	-0,1
Arbeidsmarkt		
Werkgelegenheid (arbeidsjaren)	0,1	0,2
	niveau	
Werkloze beroepsbevolking (%)	0,0	-0,1
Arbeidsinkomensquote marktsector (%)	-0,3	-0,5
EMU-saldo (%bbp)	-0,6	-0,6
EMU-schuld (%bbp)	0,6	1,1

Deze effecten verschillen van die van de standaardvarianten van Saffier-II (c) waarin een lagere loon- en inkomstenheffing en lagere werkgeverslasten worden doorgerekend. Vooral het effect op de contractloontwikkeling is lager. Door de gematigde loontwikkeling van de afgelopen jaren, de aantrekkelijke economie en de relatief goede winstgevendheid van bedrijven is het niet waarschijnlijk dat de contractlonen minder stijgen dan de inflatie. Bovendien ligt een deel van de cao's al vast.

Het pakket heeft ook gevolgen voor de lange termijn, bepaald met Micsim (d). De structurele werkgelegenheid neemt door de maatregelen in 2016 met 28.000 arbeidsjaren (0,4%) toe omdat meer mensen zich aanbieden op de arbeidsmarkt. Dit effect stijgt naar 35.000 arbeidsjaren (0,5%) nadat de LIV per 2017 de maatregelen gericht op het koopkrachtbeeld 2016 vervangt. Maatregelen zoals de verhoging van de arbeidskorting, de verhoging van de inkomensafhankelijke combinatiekorting en de verhoging van de kinderopvangtoeslag maken werken meer lonend. Tot slot leidt het pakket tot een lichte toename van de inkomensongelijkheid: de Gini-coëfficiënt (e) stijgt met 0,3%.

(a) Zie de Kamerbrief van 19 juni jl. ([link](#)) en tabel 3.10 en 3.11 in de bijlage.

(b) CPB, 2010, SAFFIER-II;1 model voor de Nederlandse economie, in 2 hoedanigheden, voor 3 toepassingen, CPB Document 217 ([link](#)).

(c) Es, F. van, 2015, Beleidsvarianten met Saffier-II, CPB Achtergronddocument, juni 2015 ([link](#)).

(d) Jongen, E., H. de Boer en P. Dekker, 2014, Micsim, A behavioural microsimulation model for the analysis of tax-benefit reform in the Netherlands, CPB Achtergronddocument, ([link](#)).

(e) Gini-coëfficiënt van het besteedbare huishoudinkomen voor alle huishoudens, berekend met equivalentiefactoren.